

Nr 305.

Av herrar **Andersson** i Brämhult och **Larsson** i Luttra, *angående översyn av direktiven för den statliga långivningen för bostadsbyggande på landsbygden.*

Genom meddelande nr 1: 1950 utgav kungl. lantbruksstyrelsen och kungl. bostadsstyrelsen i samråd med kungl. byggnadsstyrelsen Råd och anvisningar angående samverkan mellan lantmäteri- och bostadsmyndigheter m. m., då det gäller handhavandet av de bostadspolitiska uppgifterna och tillgodoseendet av därmed sammanhängande synpunkter avseende samhällsplaneringen och samhällsbyggandet. I fråga om de bostadspolitiska synpunkterna på bebyggelsens lokalisering och därav betingade villkor för erhållande av egnahemslån återges i meddelandet departementschefens uttalande i proposition nr 235: 1947, vilket uttalande av riksdagen lämnades utan erinran:

Vid beviljande av statliga lån och bidrag för höjande av landsbygdens bostadsstandard måste i fortsättningen stor uppmärksamhet ägnas frågan om bebyggelsens lokalisering. Det är självklart att jordbrukspolitiska synpunkter därvid måste komma att tillmätas stor betydelse, men man måste också tillse att bebyggelsen, där det över huvud taget är möjligt, koncentreras till områden, inom vilka en hög utrustningsstandard — främst i fråga om vatten och avlopp — kan åstadkommas till rimliga kostnader.

I meddelandets fortsättning diskuteras kreditvärdigheten hos de bostadsfastigheter som uppföras med hjälp av statlig långivning, varvid man anser att under nuvarande befolkningspolitiska förhållanden på landsbygden något nytillskott av bostadsfastigheter där icke skulle vara erforderligt. Med utgång härifrån konstaterar man det vara förenat med betydande risker att investera kapital i bostäder, vilka är mindre välbelägna i förhållande till tätorter och kommunikationer. Sådana risker bör i viss omfattning tagas, men det är angeläget att icke i onödan öka risktagandet genom att bevilja lån till bostäder med uppenbart ringa kreditvärdighet, heter det, och som huvudsynpunkt på frågan fastslås, att låneobjektet bör vara så beläget att det utan uppenbart risktagande för långivaren eller låntagaren kan förväntas få stadigvarande användning för avsett ändamål.

Departementschefens ovan återgivna uttalande liksom de av kungl. bostadsstyrelsen m. fl. sålunda meddelade anvisningarna har i det praktiska användandet getts en mycket olika tolkning beroende av hur vederbörande distriktslantmätare sett på frågan vid avstyckning av tomtmarken. I en

del fall sker en generös bedömning, under det att i andra fall vederbörande går fram mycket restriktivt. Det har sålunda hänt att en hemmason, vilken av sin fader som en del av intjänt lön erhållit en tomt, å vilken han ämnat uppföra bostadshus med hjälp av egnahemslån, icke kunnat genomföra sin avsikt, emedan avstyckning förvägrats med hänvisning till gällande direktiv. Har han däremot förklarat sig villig bygga med egna eller i allmänna penningmarknaden upplånade medel, har inga hinder rests mot avstyckningen. En restriktiv tolkning av direktiven berövar sålunda vissa medborgare möjligheten att utnyttja statsmakternas stödåtgärder på bostadsmarknaden, vilket väl knappast torde ha varit meningen vid den nuvarande bostadspolitikens utformning. Denna tolkning ställer också glesbebyggelsen i en särställning, som icke kan anses försvarlig i en tid, då man diskuterar möjligheterna att åstadkomma en allmän upprustning på landsbygden för att hålla folket kvar där. Det vore därför ur flera synpunkter önskvärt, att de nu gällande direktiven för den statliga långivningen för bostadsbyggande på landsbygden gäves en mera konkret form med större hänsynstagande till att ingen — så vitt möjligt och försvarligt är — berövas den förmån de statliga egnahemslånen utgör.

Med anledning av det sålunda anförda får vi hemställa,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte anhålla om en översyn av nu gällande direktiv för den statliga långivningen för bostadsbyggande på landsbygden i enlighet med de i motionen anförda synpunkterna.

Stockholm den 27 januari 1953.

Torsten Andersson

i Brämhult.

Gunnar Larsson

i Luttra.
